

Klasastefna fyrir Ísland

Jákvæð hringrás fyrir aukna hagsæld

Vistkerfi nýsköpunar
Klasasamstarf á Íslandi
Svæðisbundnir auðlindastraumar
Tækifæri til framtíðar
Hlutverk stjórnvalda

Samstarfsvettvangur um mótun stefnunnar

- Starfshópur:**
Ásta Kristín Sigurjónsdóttir, ritstjóri
Berglind Hallgrímsdóttir, sérfræðingur NMI
Anna Katrín Einarsdóttir, ANR
Þórir Hrafnsson, ANR
Sigrún Brynja Einarsdóttir, ANR
Sigríður Valgeirsdóttir, ANR

- Sérfræðihópur og viðtalsfundir:**
Christian Ketels, fyrrum aðalhogfræðingur BCG, sérfræðingur við Harvard Business School
Merete Daniel Nilsen, forseti alþjóðasamtaka klasa TCI og framkvæmdastjóri Cluster Excellence Denmark
Christian Rangen, stofnandi og framkvæmdastjóri Engage // Innovate // Strategy Tools
Werner Pamminger, framkvæmdastjóri Business Upper Austria
Þór Sigfússon, frumkvöðull og stofnandi Íslenska sjávarklasans
Berta Daníelsdóttir, framkvæmdastjóri Íslenska sjávarklasans
Gunnlaugur Jónsson, framkvæmdastjóri Fjártækniklasans
Guðbjörg Óskarsdóttir, framkvæmdastjóri Álklasans
Alexander Richter, framkvæmdastjóri Orkuklasans
Willum Þór, formaður fjárlaganefndar Alþingis
Rósbjörg Jónsdóttir, framkvæmdastjóri og stofnandi Cognitio
Sigríður Kristjánsdóttir, framkvæmdastjóri Vestfjarðastofu
Jóna Árný, framkvæmdastjóri Austurbrúar
Hákon Gunnarsson, verkefnastjóri fyrir Suðurnesjavettvang
Hólmfríður Sveinsdóttir, sérfræðingur í Sveitastjórnar og samgönguráðuneyti
Þórunn Jónsdóttir, verkefnastjóri - stafræn þróun, Samtök verlsunar og þjónustu
Ragnheiður H. Magnúsdóttir, vísinda og tækniráði
Henný Hinz, sérfræðingur í Forsætisráðuneyti
Lilja Dögg Jónsdóttir, sérfræðingur í Forsætisráðuneyti
Andri Heiðar Kristinsson, sérfræðingur í Fjármálaráðuneyti
Héðinn Unnsteinsson, sérfræðingur í Forsætisráðuneyti

Kynning og opnir fundir í mótun á Klasastefnu fyrir Ísland:

- Opin fundur 10. september
(Towards sustainable growth in a competitive world)
Beint streymi á Visi.is, Facebook og Zoom – þátttaka 200 manns. Vinna við klasastefnu kynnt.
- Opin kynningafundur 26.nóvember
Í beinu streymi á Visi.is, Facebook og Zoom um Klasastefnu í mótun með ráðherra
26.nóvember 2020 – þátttaka 250 manns.
- Fundur með stýrihópi stjórnarráðs um byggðaaðgerðir í nóvember 2020.
- Fundur með framtíðarnefnd VR 20.janúar 2021
- Fundur með fagnefndum Vísinda og tækniráðs 20.janúar 2021

Tvær vinnustofur 14.janúar 2021 með 50 hagaðilum úr atvinnulífi, háskólaumhverfi, rannsóknnum, fjárfestum, stjórnvöldum og frumkvöðlum

Boð á vinnustofurnar tvær fengu aðilar frá:

Forsætisráðuneyti	Atvinnuveganefnd Alþingis
Íslandsstofa	Efnaghags- og viðskiptanefnd Alþingis
Vísinda og tækniráð	Samtök atvinnulífsins
Matís	Icelandic Startups
Marel	Samtök lðnaðarins
Fræðslumiðstöð atvinnulífsins	Íslenski Sjávarklasinn
Hugverkastofa	Fjártækniklasinn
Íslandsbanki	Álklasinn
Landsbankinn	Orkuklasinn
Háskóli Íslands	Landbúnaðarklasinn
Miðstöð hönnunar og arkítektúrs	Starfshópur um Líftækniklasa
Háskólinn í Reykjavík	Viðskiptaráð Íslands
Nýsköpunarmiðstöð Íslands	Ráðgjafar í sjálfbærni og loftlagsmálum
Georg rannsóknarklasi	Landshlutasamtök
Samtök ferðaþjónustu	CCP
Umhverfisiráðuneyti	Atvinnuráðgjafar
Byggðastofnun	Frumkvöðlar
	Festa, félag um samfélagsábyrgð

Hlutverk klasastefnu er að benda á aðferðir og leggja til aðgerðir til að hraða vexti efnahags með það að markmiði að lífsgæði íbúa jafnist á við það sem best gerist.

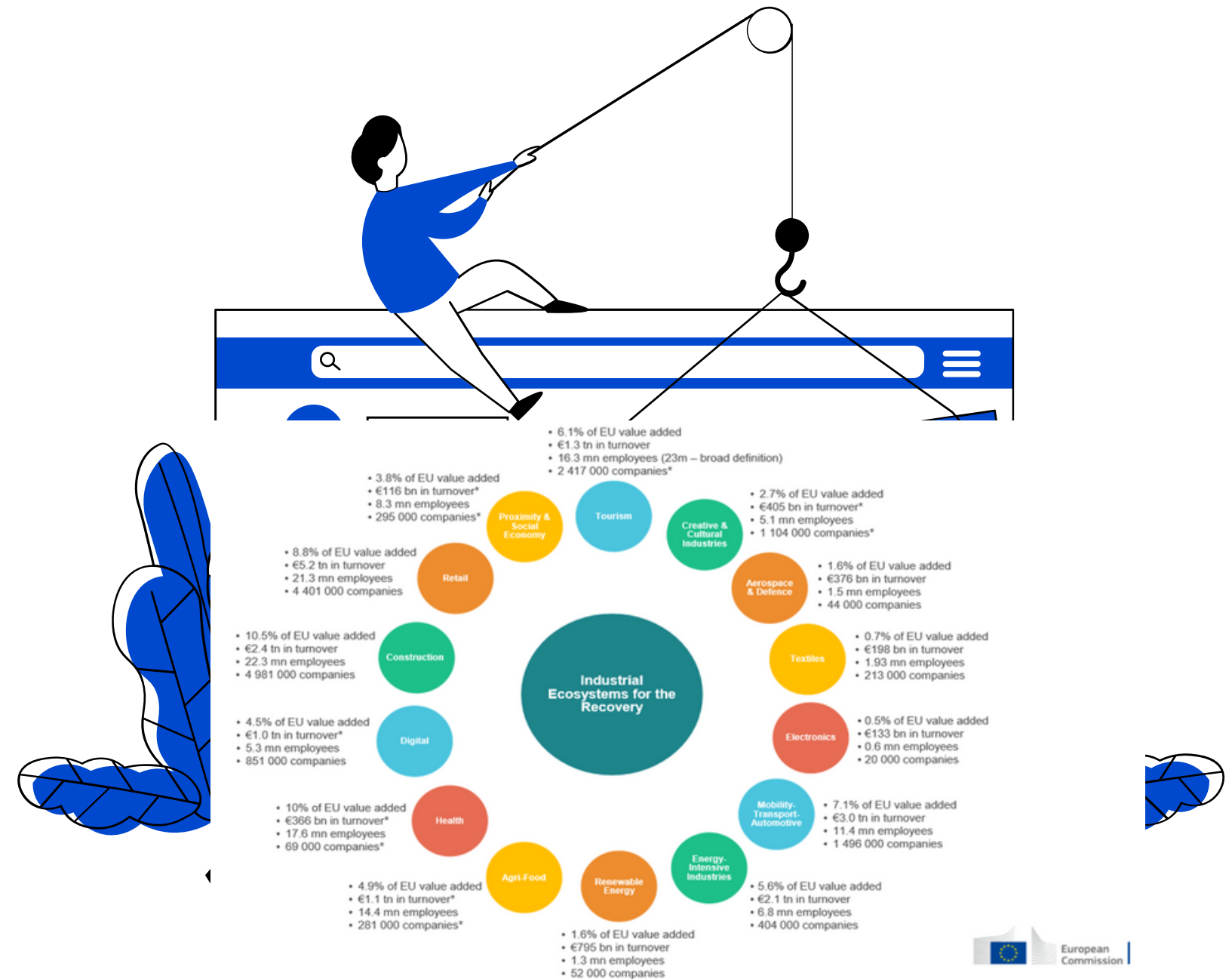
Framtíðarsýn 2030: Ísland er meðal fremstu þjóða heims hvað varðar sjálfbæra atvinnuuppbyggingu, samkeppnishæfni og almenna hagsæld, samkvæmt öllum helstu mælikvörðum.

Kortlagning og lykil mælikvarðar í vistkerfi atvinnulífsins

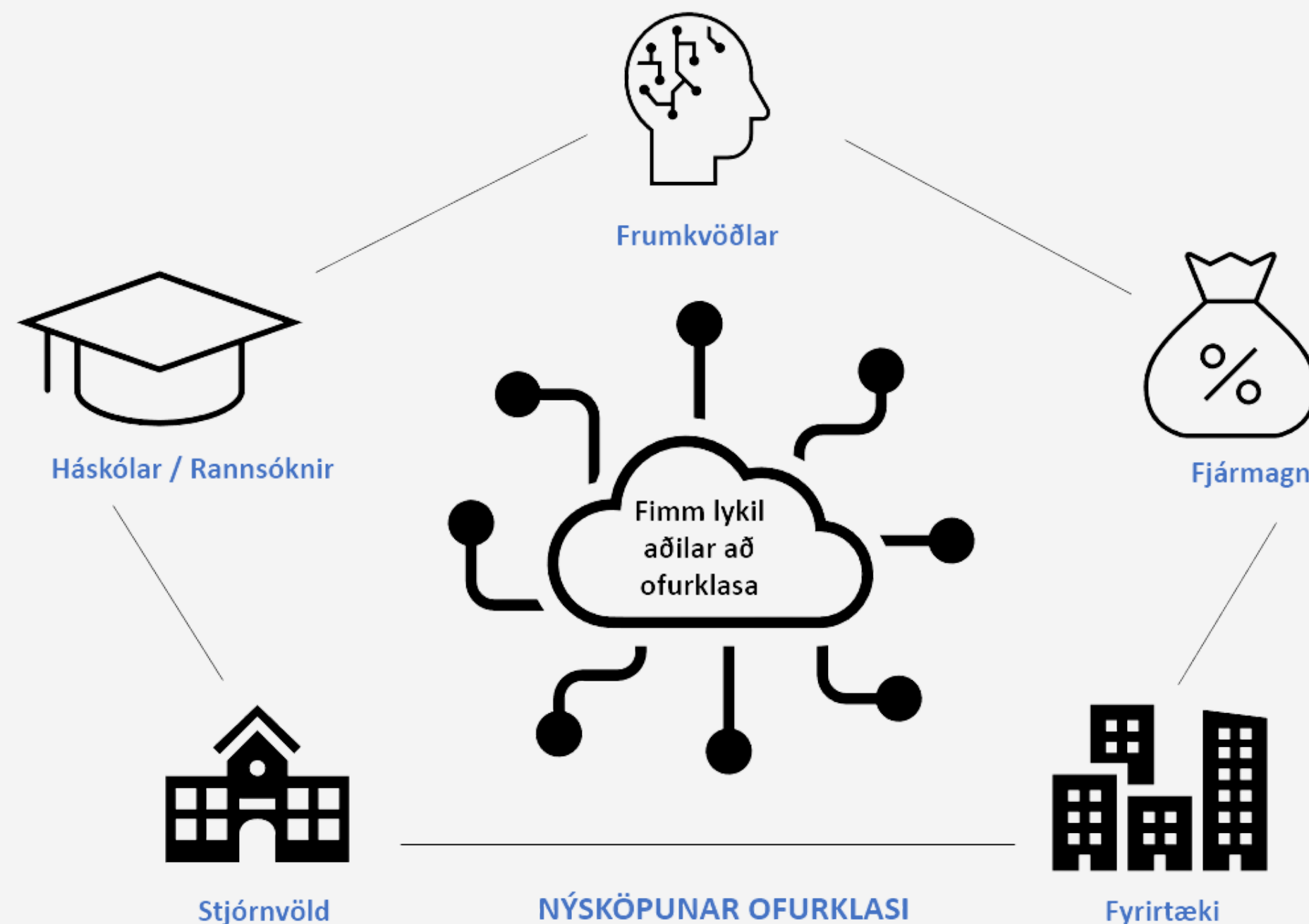
Hugtakið vistkerfi (e.ecosystem) er notað til að lýsa því umhverfi sem þarf að vera til staðar til að aðstæður séu ákjósanlegar og hvetjandi fyrir frumkvöðlastarf, nýsköpun og aukna samkeppnishæfni. Þannig vísar vistkerfi nýsköpunar til þess að ákveðnar aðstæður þurfi að vera til staðar til að nýsköpun geti átt sér stað.

Vistkerfið er jarðvegurinn sem þarf að vera til staðar til að stunda virðisaukandi nýsköpun.

Hin fimm fræknu

Til að byggja upp markvisst klasasamstarf / ofurklasa og eða samstarf innan nýsköpunarvístkerfis er samstarf milli þessara fimm aðila lykilatriði

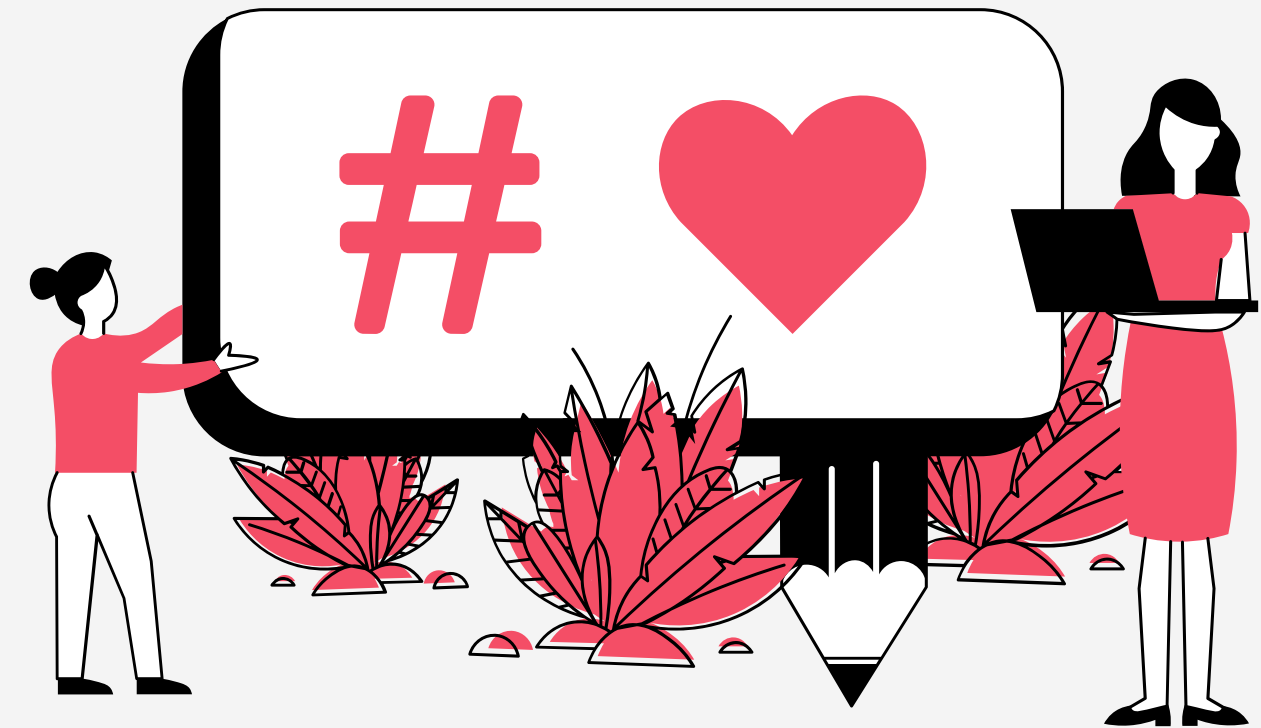

Klasar á Íslandi

Síðustu 10–15 ár hafa klasar spröttið upp í öllum helstu greinum atvinnulífsins og hafa þeir þróast með mismunandi hætti.

Dæmi (ekki tæmandi listi) um klasa með virka skipulagsheild, s.s starfsmenn, verkefnaskrá, fjármagn og stjórn eru:

- Sjávarklasinn
- Ferðaklasinn
- Fjártækniklasinn
- Landbúnaðarklasinn
- Álklasinn
- Orkuklasinn
- Georg rannsóknarklasi
- Icelandic Startups
- FESTA, félag um samfélagsábyrgð

Dæmi um verðmæti sem klasaframtök á Íslandi hafa skilað síðustu ár:

- Laðað að erlenda fjárfestingu til að leiða innlend klasaverkefni
- Sótt erlent fjármagn í gegnum evrópusjóði og norrænt samstarf
- Aukið hæfni stjórnenda innan klasanna
- Aukið þekkingasköpun innan atvinnugreina sem og á milli þeirra
- Aukið þverfaglegt samstarf sem hraðar verðmætasköpun og eykur samkeppnishæfni
- Verið vettvangur fyrir nýsköpun og vöruþróun innan atvinnugreina
- Brúarsmíði milli háskóla og atvinnugreina með áherslu á rannsóknir
- Laðað að nýfjárfestingar og staðið fyrir viðskiptahröðlum og námi

Samkeppnissjóðir taki mið af og hvetji til aukins samstarfs fyrirtækja á samkeppnisgrundvelli í gegnum klasasamstarf sem metið er eftir alþjóðlegum mælikvörðum.

Svæðisbundnir auðlindastraumar

Klasar sem verkfæri í byggðaþróun

Dæmi um svæðisbundið klasasamstarf og vöxt í samstarfi

Eimur á Norðurlandi Eystra

Orkidea á Suðurlandi

Blámi á Vestfjörðum

Austfirskar krásir

Geopark á Reykjanesi

Snæfellsnesþjóðgarður á Vesturlandi

Mikilvægt að virkja og styðja við klasasamstarf um allt land
sem snýr að nýsköpun og byggir á sérstöðu og samkeppnishæfni
hvers landshluta fyrir sig.

Tækifæri á Norðurlandi?

Lausnamót í beinni...

Stafræn umbreyting

Lykilmælikvarðar:
Aukin hæfni atvinnulífis
Aukin samvinna
Aukin þekking
Nýsköpun
Samkeppnishæfni

Stjórnvöld taki þátt og styðji við framtök til eflingar stafrænnar þróunar og nauðsynlegrar stafrænnar hæfni hérlandis með fulltrúum atvinnulífs, vinnumarkaðar, sveitarfélaga, háskólasamfélags, og öðrum hagaðilum.

Sjálfbærni

Lykilmælikvarðar:
Byggja hringrásar þekkingabryr
Verkfæri til stefnumótunar
Græn fjárfesting
Stuðningur við heimsmarkmið sameinuðu þjóðanna
Stuðningur við innkaupastefnur
Samkeppnishæfni

Hvatt verði til aukins samstarfs fyrirtækja og rannsóknarstofnanna auk fjárfesta og fumkvöðla um verkefni á sviði umhverfis og loftlagsmála þar sem hugmyndafræði klasafræðinnar er höfð að leiðarljósi í því skyni að virkja öflugt nýsköpunarsamstarf.

Líf- og heilbrigðis tækni

Lykilmælikvarðar:
Ný fyrirtæki
Aukin fjárfesting
Aukin þekking
Útflutningsverðmæti
Markaðsaðgerðir
Samkeppnishæfni
Auknar rannsóknir

Stjórnvöld taki þátt í og hvetji til aukins samstarfs á grunni líftækni og heilsu enda stórir málaflokkar og mikilvægir til framtíðar. Byggja upp samstarfsnet ólíkra aðila til að laða að aukna fjárfestingu, þekkingu og reynslu á Íslandi.

Alþjóðavæðing

Lykilmælikvarðar:
Erlend fjárfesting
Alþjóðleg verkefni
Áhugi erlendra sérfræðinga
Ný fyrirtæki
Samkeppnishæfni
Alþjóðleg markaðssókn
Alþjóðlegt nýsköpunarsamstarf
Alþjóðlegt vísinda og rannsóknar samstarf

Klasar eru verkfæri stjórnvalda í alþjóðasókn og málsvavar fyrir þær atvinnugreinar sem þeir starfa í umboði fyrir. Klasar einfalda aðgengi að erlendum samstarfsaðilum og geta virkað sem segull á þekkingu og erlenda fjármögnun. Hlutverk stjórnvalda ætti að vera að styðja við og styrkja alþjóðleg verkefni og stuðla að auknu og markvissu samstarfi.

Vaxtagreinar og verðmætasköpun

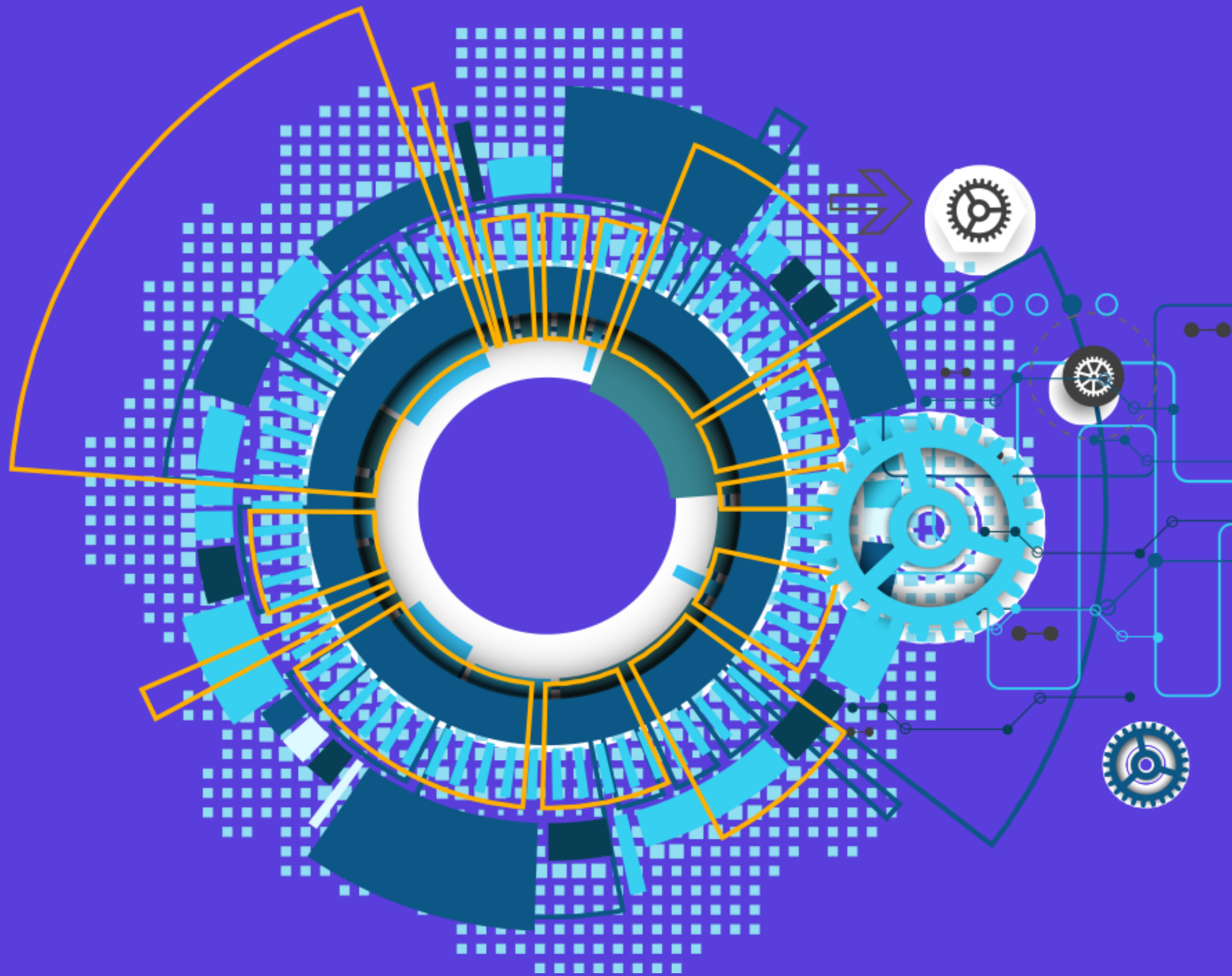
Heilsu og líftækni – Hátækni – Sjálfvirkni – Internet
hlutanna – Stafræn hæfni – Skapandi greinar –
Tölvuleikjaiðnaður – Fjártækni – Endurnýjanlegir
orkugjafar – Matvælaframleiðsla –
Hönnunarhugsun í öllum helstu ferlum

Verðmæt störf til framtíðar

Sjálfbær ferðapjónusta – Verðmætasköpun úr
sjávarafurðum – Nýsköpun í landbúnaði
Netverslun – Umhverfis nýsköpun –
Samfélagslegar og félagslegar framfarir –
Hringrásarhagkerfið

Aðgerðir
Innleiðing
Breytingastjórnun
Mælanlegur árangur
Stöðugt endurmat